Lietas arhīva Nr. CA-0029-23/7
ECLI:LV:VAT:2023:0112.C73533319.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā 2023.gada 12.janvārī

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnesis referents Dailis Lazdiņš, tiesnese Zaiga Cera un tiesnesis Agris Bukavs

izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums/ prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ par avansa daļas un līgumsoda piedziņu un sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pretprasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums / par līgumcenas piedziņu sakarā ar prasītājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums / apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2022.gada 27.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 6.septembrī prasītāja sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums /(turpmāk - /Nosaukums /) cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ (turpmāk - SIA /Nosaukums A/) par parāda piedziņu, kurā lūdz tiesu:

- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai ar darbu izpildi nedzēsto avansa daļu 17283,72 EUR un līgumsodu 11884,39 EUR, kopā 29168,11 EUR;
- noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no piespriestās summas;
- piedzīt no atbildētājas visus tiesāšanās izdevumus.

Prasībā norādīti turpmāk minētie apstākļi un argumenti.

2018.gada 19.aprīlī starp SIA /Nosaukums / un SIA "/Nosaukums A/ noslēgts apakšuzņēmuma līgums Nr./numurs/ (turpmāk - Līgums), saskaņā ar kuru atbildētāja kā apakšuzņēmēja apņēmās veikt būvdarbus objektā "Valsts reģionālā autoceļa P36 Rēzekne - Gulbene km 12,25-20,90 pārbūve, grāvju rakšana, drenāžas izbūve, caurteku demontāža un izbūve."

Veicamo būvdarbu izpildes termiņš tika noteikts 2018.gada 30.septembris.

Starp pusēm nepastāv strīds par to, ka atbildētāja visus Līgumā noteiktos būvdarbus Līgumā noteiktajā termiņā un arī pēc tā iestāšanās, nepabeidza.

Plānojot darbu atsākšanu objektā 2019.gadā, kā arī ņemot vērā ilgstošo termiņa kavējumu, prasītāja vairākkārt vērsās pie atbildētājas, lai saskaņotu turpmāko darba gaitu un lūdza atbildētājai iesniegt detalizētu aktuālo būvdarbu izpildes laika grafiku, bet atbilde no atbildētājas netika saņemta.

2019.gada 24.aprīlī prasītāja nosūtīja atbildētājai rakstisku brīdinājumu par Līguma izbeigšanu saskaņā ar Līguma 12.2.1.punktu, ja atbildētāja 5 darba dienu laikā no brīdinājuma saņemšanas nenovērsīs saistību neizpildi, pabeidzot visus Līgumā pielīgtos darbus, un ar pieņemšanas - nodošanas aktu tos nenodos prasītājai.

No atbildētājas saņemtas divas vēstules, kurās atbildētāja norādījusi, ka nav "darba frontes" un ka būs pateicīga, ja darbu pabeigs pati prasītāja, tādējādi atsakoties izpildīt Līgumā noteiktos, bet nepabeigtos darbus. Prasītājas ieskatā šāds aizbildinājums, kas izteikts vairākus mēnešus pēc Līgumā noteiktā termiņa - 2018.gada 30.septembra - atstājams bez ievērības un neatbrīvo atbildētāju no saistību izpildes un atbildības. Līgums ir spēkā līdz abu līgumslēdzējpušu saistību pilnīgai izpildei.

2019.gada 14.maijā prasītāja izbeidza Līgumu, par to paziņojot atbildētājai.

Saskaņā ar Līguma Speciālo noteikumu 6.punktu prasītāja ir izmaksājusi atbildētājai avansu par Līgumā pielīgto darbu izpildi 47537,57 EUR. Ņemot vērā, ka līdz Līguma izbeigšanai atbildētāja nebija veikusi būvdarbus pilnā apmērā, tad Līguma izbeigšanas brīdī ar darbu izpildi nedzēstā avansa daļa ir 17283,72 EUR.

Atbildētāja 2019.gada 20.maija atbildē uz paziņojumu par Līguma izbeigšanu piedāvāja daļēji dzēst neatstrādāto avansu, izmantojot saskaņā ar Līguma Speciālo noteikumu 12.punktu veikto garantijas ieturējumu 7563,46 EUR apmērā, vienlaikus izsakot gatavību atlikušo neatstrādātā avansa summu 9718,26 EUR atmaksāt prasītājai līdz 2019.gada 1.jūlijam, kam prasītāja piekrita, vienlaikus norādot, ka tādā gadījumā atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 9.5.punktam atbildētājai ir jāiesniedz prasītājai bankas vai apdrošināšanas sabiedrības izdotu galvojumu/polisi garantijas ieturējuma apmērā.

Saskaņā ar Līguma 3.9.6.punktā noteikto ar būvuzņēmēja atļauju apakšuzņēmējam ir tiesības aizstāt ieturēto garantijas laika saistību izpildes ieturējumu ar būvuzņēmēju iepriekš saskaņotas bankas vai apdrošināšanas sabiedrības galvojumu/polisi, kuram/kurai jābūt spēkā visu darbu garantijas laiku.

Neskatoties uz minēto prasītāja no atbildētājas nav saņēmusi ne maksājumus, ne arī bankas vai apdrošināšanas sabiedrības galvojumu vai polisi, kas aizstātu garantijas ieturējumu.

Atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 4.4.punktam, gadījumā, ja apakšuzņēmējs nespēj darbus veikt šajā Līgumā noteiktajā termiņā [...] būvuzņēmējs ir tiesīgs pēc savas izvēles pieprasīt apakšuzņēmējam papildus darbaspēka piesaistīšanu šo darbu daļai, šo darbu daļu nodot citiem darbu veicējiem vai veikt saviem spēkiem un apakšuzņēmējs sedz būvuzņēmējam radušās izmaksas un zaudējumus.

Ievērojot to, ka atbildētāja faktiski atteicās no turpmākas Līguma izpildes, prasītāja bija spiesta priekšlaicīgi izbeigt Līgumu, bet Līgumā noteikto, bet nepaveikto darbu daļu nodot citam darbu veicējiem.

Saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktu, ja apakšuzņēmējs neizpilda vai nepienācīgi pilda šajā Līgumā noteiktās saistības, kā rezultātā

Līgums tiek izbeigts pirms termiņa, apakšuzņēmējs [...] atlīdzina būvuzņēmējam Līguma neizpildes rezultātā radītos papildus izdevumus darbu veikšanai.

No Līguma Vispārīgo noteikumu 4.4.punkta izriet apakšuzņēmēja pienākums atlīdzināt prasītājai izdevumus, kādi tai radušies sakarā ar apakšuzņēmēja nepaveikto darbu izpildi.

Lai pabeigtu Līgumā paredzētos, bet neizpildītos darbus, prasītāja pieaicināja SIA /Nosaukums D/, kā rezultātā izmaksas ir sadārdzinājušās par 4438,50 EUR, kas ir starpība starp atbildētājas un jaunā apakšuzņēmēja darbu izpildes izmaksām, un ir uzskatāmi kā tiešie prasītājas zaudējumi, kas prasītājai cēlušies atbildētājas prettiesiskās rīcības dēļ, neizpildot Līguma saistības.

Saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktu, ja apakšuzņēmējs neizpilda vai nepienācīgi pilda šajā Līgumā noteiktās saistības, kā rezultātā Līgums tiek izbeigts pirms termiņa, apakšuzņēmējs maksā vienreizēju līgumsodu 5% no Līguma līgumcenas.

Tā kā atbilstoši Līguma Speciālo noteikumu 5.punktam līgumcena ir 237687,85 EUR, tad līgumsods 5% apmērā no līgumcenas ir 11884,39 EUR (237687,85 EUR : 100 x 5 = 11884,39).

Pie šādiem apstākļiem prasītāja lūdz tiesu no atbildētājas piedzīt līgumsodu 11884,39 EUR par Līgumā pielīgto atbildētājas saistību neizpildi.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1590., 1716., 1717.pantu.

Atbildētāja SIA /Nosaukums A/ savā rakstveida paskaidrojumā tiesai norādījusi, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Starp pusēm nav strīda, ka Līgumā noteiktie būvdarbi netika pabeigti pielīgtajā termiņā - līdz 2018.gada 30.septembrim.

Pielīgto darbu izpilde tika paredzēta laika posmā no 2018.gada maija līdz 2018.gada septembrim bez jebkādiem pārtraukumiem, taču prasītāja noteica tehnoloģisko pārtraukumu objektā no 2018.gada 10.novembra līdz 2019.gada 23.aprīlim.

2019.gada 3.aprīlī no prasītājas saņemta vēstule, kurā norādīts, ka prasītāja plāno 2019.gada maija mēnesī posmos 1-8 izbūvēt nobrauktuves, pēc tam sākt nostiprināt nogāzes ap caurtekām un drenāžu izvadiem, kā arī pabeigt iesāktos darbus, ka darbus 10.posmā varēs veikt jūlija mēnesī.

Ievērojot apstākli, ka prasītāja nebija nodrošinājusi darba fronti Līguma darbības laikā un to, ka no pielīgtā Līguma izpildes termiņa bija pagājuši gandrīz 7 mēneši, atbildētāja savā atbildes 2019.gada 3.aprīļa e-pasta vēstulē izteica piedāvājumu prasītājai nodrošināt atlikušo darbu izpildi patstāvīgi.

Prasītāja savā 2019.gada 24.aprīļa vēstulē, pieprasot atbildētājai veikt visu atlikušo Līguma darbu izpildi 5 dienu laikā no brīdinājuma saņemšanas, nonāk pretrunās ar sevi, jo prasītājas pārstāvis savā 2019.gada 3.aprīļa e-pasta vēstulē apraksta, kādus darbus atbildētāja varēs veikt 2019.gada maijā un jūlijā, tādējādi apstiprinot, ka darba fronti atsevišķiem darbiem paredzēts nodrošināt tikai 2019.gada jūlijā, t.i., deviņus mēnešus pēc pielīgtā darbu izpildes termiņa.

Atbildētāja uzskata, ka šāda prasītājas rīcība Līguma izpildē ir pretēja Civillikuma 1.pantam.

Līdz pat 2019.gada aprīlim prasītāja par Līgumā noteiktiem, bet neizpildītiem darbiem pret atbildētāju necēla nekādas pretenzijas vai iebildumus.

To, ka prasītāja nespēja nodrošināt atbildētājai darba fronti, pierāda arī atbildētājas veiktais darba laiks objektā, kas bija 2018.gada maijā - 8 dienas, 2018.gada jūnijā - 18 dienas, 2018.gada jūlijā - 6 dienas, 2018.gada augustā - 9 dienas, 2018.gada septembrī - 11 dienas, savukārt 2018.gada oktobrī - 4 dienas, ko apstiprina ieraksti elektroniskajā darba laika uzskaites sistēmā.

Atbildētāja uzskata, ka pielīgto darbu izpilde nav iespējama bez darba frontes nodošanas, līdz ar to prasītājai nav tiesības celt prasību pret atbildētāju par parāda piedziņu, jo pati prasītāja nebija pilnā apmērā izpildījusi savas saistības.

Atbildētāja 2020.gada 4.martā cēlusi tiesā pretprasību par līgumcenas piedziņu, kurā lūdz tiesu:

- piedzīt no SIA /Nosaukums / par labu SIA /Nosaukums A/ nesamaksāto līgumcenas daļu 86418,60 EUR apmērā;
- piedzīt no SIA /Nosaukums / par labu SIA /Nosaukums A/ visus tiesāšanās izdevumus;
- noteikt SIA /Nosaukums A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no SIA /Nosaukums / likumiskos procentus no piedzenamās summas.

Pretprasības pieteikumā norādīti turpmāk minētie apstākļi.

Prasītāja tikai 2019.gada 3.aprīļa e-pasta vēstulē pirmo reizi, t.i., sešus mēnešus pēc Līguma termiņa beigām, izteikusi pretenzijas atbildētājai par Līguma izpildi, savā 2019.gada 4.aprīļa vēstulē faktiski atzīstot, ka Līguma darbības laikā nav veikusi nepieciešamās darbības, lai atbildētāja varētu veikt Līgumā nolīgtos darbus posmos 1-8 un 10.

Atbildētāja norāda, ka Līguma objekta darbu izpilde, pusēm savstarpēji vienojoties, tika organizēta pa posmiem. Norādes Līguma darbu izpildes laikā, kurā posmā veikt būvdarbus, deva prasītājas būvdarbu vadītājs /pers. G/, mutiski informējot par to atbildētājas pārstāvjus un darbiniekus objektā uz vietas vai telefonsarunā.

Atbildētāja ir aprēķinājusi Līguma izpildes vietā piegādātās tehnikas atvešanas un aizvešanas cenu, ņemot vērā tehnikas nomas cenas SIA /Nosaukums E/ tīmekļa vietnē /adrese/. Ņemot vērā dīkstāves stundu skaitu un analoģiskās tehnikas vienības cenu, atbildētāja aprēķinājusi kopējo tehnikas dīkstāves summu 57078,67 EUR apmērā.

Tehnika atradās objektā visu Līguma darbības laiku, ko apliecina ceļazīmes un pavadzīmes.

Līguma izpilde tika paredzēta no 2018.gada maija līdz 2018.septembra beigām darba dienās bez pārtraukumiem, un atbildētāja bija rezervējusi tehniku pilnam šim laika posmam, jo pēc Līguma noslēgšanas atbildētāja nebija ieplānojusi veikt citus darbus šajā laika periodā. Līguma izpildei atvēlētajā laika posmā prasītājas vainas dēļ, nenodrošinot darba fronti, atbildētājai bija liegta piekļuve darba frontei 40 darba dienas. Atbildētāja uzskata, ka šī iemesla dēļ prasītājai jāatlīdzina atbildētājai nodarītie zaudējumi, ko veido tehnikas dīkstāves summa, kā arī jāveic samaksa par Līgumā paredzētajiem darbiem pilnā apmērā.

Līgumcenas kopējā summa ir 237687,85 EUR, no kuras prasītāja izmaksājusi atbildētājai 151269,25 EUR, bet atlikusī līgumcenas daļa ir 86418,60 EUR, par ko starp pusēm strīds nepastāv.

Atbildētāja norāda, ka atlikušajā līgumcenas summas daļā ietilpst atbildētājas aprēķinātie zaudējumi 57078,67 EUR un lūdz piedzīt no prasītājas atlikušo līgumcenas daļu 86418,60 EUR apmērā.

Prasītāja savā rakstveida paskaidrojumā tiesai par pretprasību norāda, ka pretprasību neatzīst turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Prasītāja ar 2019.gada 4.aprīļa vēstuli Nr.49 un 2020.gada 24.aprīļa brīdinājumu vērsās pie atbildētājas, lūdzot tai pabeigt Līgumā pielīgtos darbus, taču prasītāja saņēmusi no atbildētājas divas vēstules - 2019.gada 6.aprīlī un 2019.gada 8.maijā, kurās atbildētāja atteikusies minētos darbus pabeigt.

Ievērojot to, ka atbildētāja brīdinājumā noteiktā termiņā nenovērsa darbu izpildes kavējumu un atteicās tos pabeigt, prasītāja bija spiesta 2019.gada 14.maijā izbeigt Līgumu.

No pievienotās elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas ir redzams, ka darbu izpilde atbilstoši darbu izpildes grafikam ir uzsākta 2018.gada maijā un veikta līdz pat 2018.gada oktobrim. Jau kopš darbu uzsākšanas atbildētājas darbinieki objektā ir uzturējušies neregulāri, strādājot nepilnu darba laiku, kā arī neatrodoties vispār objektā atsevišķas dienas vai pat nedēļas. Līdz ar to prasītājas ieskatā ir secināms, ka darba izpildes kavējumu ir radījusi atbildētājas nespēja nodrošināt nepieciešamo darbaspēku savlaicīgai darba izpildei.

Atbildētājai saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktu bija pienākums rakstiski ziņot prasītājai par apstākļiem, kas atklājas darbu

izpildes procesā. Visā būvdarbu izpildes termiņā no atbildētājas netika saņemts neviens rakstisks vai mutisks paziņojums par būvdarbu savlaicīgu neizpildi sakarā ar darba frontes nepieejamību vai jebkādiem citiem apstākļiem.

Ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 27.maija spriedumu noraidīta prasība, bet pilnīgi apmierināta pretprasība.

Piedzīta no SIA /Nosaukums / par labu SIA /Nosaukums A/ nesamaksātā līgumcenas daļa 86418,60 EUR un tiesāšanās izdevumi 4308,23 EUR, kopā 90726,83 EUR, samaksu veicot atbildētājas kontā Nr./konta nr/, /pers. H/ AS.

Noteiktas SIA /Nosaukums A/ tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no SIA /Nosaukums / likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās naudas summas 90726,83 EUR.

Noteikts SIA /Nosaukums / termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa pamatojusi spriedumu uz turpmāk norādītiem apstākļiem un argumentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Pušu tiesiskās attiecības izriet no 2018.gada 19.aprīlī starp SIA /Nosaukums / kā būvuzņēmēju un SIA /Nosaukums A/ kā apakšuzņēmēju noslēgtā apakšuzņēmuma līguma Nr./numurs/, kas pēc juridiskās dabas ir uzņēmuma līgums.

Līguma priekšmets noteikts Līguma Speciālo noteikumu 3. un 4.punktā: būvuzņēmējs uzdod un apakšuzņēmējs apņemas veikt būvdarbus - Valsts reģionālā autoceļa P36 Rēzekne - Gulbene km 12,25 - 20,90 pārbūvi, grāvju rakšanu, drenāžas izbūvi, caurteku demontāžu un izbūvi - saskaņā ar Līguma Speciālajiem un Vispārīgajiem noteikumiem.

Līguma Speciālo noteikumu 5.punktā noteikta līgumcena - 237687,85 EUR bez PVN, bet 8.punktā noteikts būvdarbu izpildes termiņš - 2018.gada 30.septembris.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu līdzējam ir pienākums izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 2212.panta pirmo daļu ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

Lietā nav strīda, ka SIA /Nosaukums A/ nepabeidza pielīgtos darbus ne Līgumā noteiktajā termiņā, ne arī vēlāk.

Kā iemeslu minētajam atbildētāja norādījusi uz apstākli, ka prasītāja nav nodrošinājusi nepieciešamo darba fronti. Savukārt pēc prasītājas izsludinātā objektā tehnoloģiskā pārtraukuma no 2018.gada 10.novembra līdz 2019.gada 23.aprīlim atbildētāja nebija ieinteresēta būvdarbu pabeigšanā, ņemot vērā atbildētājai radītos zaudējumus tehnikas dīkstāves dēļ.

Tiesa atzinusi, ka, lai atjaunotu ceļa segumu, kā to paredzēja Līgums, vispirms bija jānoņem vecais ceļa segums, kas neietilpa atbildētājas veicamo darbu sarakstā, bet tas bija jāveic prasītājai, par ko strīds starp pusēm nepastāv.

Saskaņā ar atbildētājas aprēķinu minētās dīkstāves rezultātā atbildētājai radušies zaudējumi 57078,67 EUR apmērā, ko prasītāja nav apstrīdējusi.

Tiesa konstatējusi, ka Līguma darbības laikā, t.i., līdz 2018.gada 30.septembrim, kā arī pēc tam - līdz pat 2018.gada 30.oktobrim atbildētāja bija gatava izpildīt Līgumā pielīgtos darbus, ko pierāda fakts, ka būvobjektā atradās atbildētājas tehnika un strādnieki.

No elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas izdrukas tiesa konstatējusi, ka laika periodā no 2018.gada 22.maija līdz 2018.gada 28.septembrim, izņemot 40 dienas, būvobjektā pārmaiņus atradās 22 atbildētājas darbinieki.

Tiesa uzskatījusi, ka elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas izdruka, būvdarbu žurnāls, prasītājas pārstāvja /pers. K/ e-pasta izdruka un liecinieku /pers. L/ un /pers. M/ liecības pierāda darba frontes nenodrošināšanu no prasītājas puses.

No būvdarbu žurnāla izriet, ka ceļa 1.posma kreisajā pusē zemes klātnes darbi pabeigti 2018.gada 27.augustā (žurnāla 90., 91., 93., 94., 95., 98., 99., 100.lapa), savukārt ceļa labajā pusē - 2018.gada 28.septembrī (žurnāla 126., 127. un 128. lapa). Ceļa 3.posma kreisajā pusē zemes klātnes darbi pabeigti 2019.gada 23.maijā (žurnāla 177., 178.lapa), savukārt ceļa labajā pusē - 2018.gada 5.oktobrī (žurnāla 123. un 133.lapa). Ceļa 6.posma kreisajā pusē zemes klātnes darbi pabeigti 2018.gada 19.jūnijā (žurnāla 32., 36. un 41.lapa), savukārt ceļa labajā pusē - 2019.gada 31.maijā (žurnāla 189.lapa). Ceļa 9.posma kreisajā pusē asfalta frēzēšanas darbi, kas tiek veikti pirms zemes klātnes darbiem, pabeigti 2019.gada 26.aprīlī (žurnāla 163., 164.lapa), savukārt ceļa labajā pusē - 2019.gada 16.maijā (žurnāla 178.lapa). Ceļa 10.posma kreisajā pusē asfalta frēzēšanas darbi, kas tiek veikti pirms zemes klātnes darbiem, pabeigti 2019.gada 18.jūnijā (žurnāla 200.lapa), savukārt ceļa labajā pusē 2019.gada 15.jūlijā (žurnāla 223.lapa). Ceļa 11.posma kreisajā pusē asfalta frēzēšanas darbi, kas tiek veikti pirms zemes klātnes darbiem, pabeigti 2019.gada 25.aprīlī (žurnāla 163.lapa), savukārt ceļa labajā pusē - 2019.gada 24.maijā (žurnāla 184.lapa).

Tāpat no būvdarbu žurnāla ir redzams, ka arī ceļa posmos, par kuriem prasītājai nebija iebildumu, darba fronte atbildētajai nodrošināta novēloti.

Prasītājas pārstāvis /pers. K/ 2019.gada 3.aprīļa e-pastā atbildētājas pārstāvim /pers. N/ norādījis, ka prasītāja plāno posmos 1-8 izbūvēt nobrauktuves maija mēnesī, pēc tam var sākt nostiprināt nogāzes ap caurtekām un drenāžu izvadiem, bet darbus 10.posmā varēs veikt jūlija mēnesī.

Faktu, ka prasītāja nav nodrošinājusi darba fronti Līguma darbības laikā, apliecina arī no prasītāja būvdarbu vadītāja /pers. G/ e-pasta adreses /elektroniskā pasta adrese/ uz atbildētājas projektu vadītāja /pers. M/ e-pastu (kopija prasītājas atbildīgajai personai Līguma izpildes laikā - /pers. O/ (e-pasts: /elektroniskā pasta adrese/) 2018.gada 7.septembrī nosūtītā e-pasta vēstule ar saturu: "Sveiks, pielikumā reperu saraksts ar koordinātām. Posmi, kur brīva fronte grāvju rakšanai: 130+00 - 138+00; 146+00 - 154+00; 162+00 - 170+00; 178+00 - 186+00. Ar oktobri nāks vēl klāt: 122+72 - 130+00; 138+00 - 146+00.

Tādējādi minētajos e-pastos prasītājas pārstāvji faktiski atzinuši, ka prasītāja nav veikusi nepieciešamos priekšdarbus, lai atbildētāja varētu veikt pielīgtos darbus.

Liecinieks/pers. L/ liecināja, ka objektā prasītājai bija jāveic priekšdarbi, lai darbus pēc tam varētu veikt SIA /Nosaukums A/.

Liecinieks/pers. M/ liecināja, ka SIA /Nosaukums A/ savus darbus nevarēja veikt, jo SIA /Nosaukums /nebija veikusi nepieciešamos priekšdarbus, vecais asfalts un segums zem tā bija jānoņem SIA /Nosaukums /. Darba frontes nenodrošināšana nebija fiksēta.

Pārējo liecinieku liecības tiesa vērtējusi kritiski, uzskatot, ka tās neapstiprinās ar citiem pierādījumiem lietā.

Tiesa atzinusi par loģiskiem un lietā konstatētiem apstākļiem atbilstošus atbildētājas apgalvojumus, ka tieši prasītājas darba frontes nenodrošināšana objektā bijis par iemeslu atbildētājas nepabeigtajiem darbiem Līguma Speciālo noteikumu 8.punktā noteiktajā termiņā.

Uz darbu pasūtītāja vainojamu rīcību - darba frontes nenodrošināšanu - kā līguma pārkāpumu līdzīgos apstākļos ir norādījusi Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2016.gada 13.aprīļa spriedumā lietā Nr.C24050208, Nr.CA-0026-16.

Tiesa atzinusi par pamatotu atbildētājas atsaukšanos uz Civillikuma 2225.pantu, kas aizsargā uzņēmēju, ja pasūtītāja radīts kavēklis tam neļauj darbu pabeigt vai pat tikai uzsākt. Arī neko nepaveicis, uzņēmējs ir tiesīgs saņemt samaksu. Noteikums, ka pilnā samaksa samazināma tikai tad, ja uzņēmējs citādā kārtā izlietojis savā labā laiku, ko ieguvis sakarā ar šķērsli, nav tulkojams tā, ka samaksa samazināma tikai tad, ja uzņēmējs ir strādājis citu darbu. Arī atpūta ir laika izmantošana savā labā, likums nevar mudināt kādu neuzņemties citu darbu, lai saņemtu pilnu samaksu par kavēkļa dēļ nepaveikto. Toties samaksa dodama pilnā apmērā tādos gadījumos, kad uzņēmējs ir bijis spiests uzturēties bezdarbībā pasūtītāja norādītajā vietā *(sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- R.: Mans Īpašums, 1998, 532.lpp).*

Tiesa atzinusi atbildētājas pretprasību par pierādītu, pamatotu un apmierināmu pilnīgi, līdz ar to no prasītājas atbildētājas labā piedzenama atlikusī līgumcenas daļa 86418,60 EUR apmērā.

Tiesa konstatējusi, ka Līguma darbības laikā, t.i., līdz 2018.gada 30.septembrim, no atbildētājas nav saņemts neviens rakstisks vai mutisks paziņojums par darba frontes nenodrošināšanu no prasītājas puses, taču tiesa šādu apstākli nav uzskatījusi par būtisku un secinājusi, ka tieši prasītāja ir vainojama Līguma neizpildē, nenodrošinot atbildētājai nepieciešamo darba fronti.

Lietā nav strīda, ka saskaņā ar Līguma Speciālo noteikumu 6.punktu prasītāja atbildētājai ir izmaksājusi avansu par Līgumā pielīgto darbu izpildi 47537,57 EUR un ar darbu izpildi nedzēstā avansa daļa ir 17283,72 EUR.

Tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktu avansa daļa būtu piedzenama no atbildētājas, ja vien atbildētāja nebūtu cēlusi pretprasību un tiesa to nebūtu apmierinājusi. Prasījumu par avansa daļas piedziņu par pamatotu tiesas sēdē atzina arī atbildētājas pārstāvis.

Tiesa norādījusi spriedumā, ka minētā nedzēstā avansa daļa 17283,72 EUR ir ņemta vērā (ieskaitīta), nosakot no prasītājas piedzenamās summas apmēru, līdz ar ko prasītājas prasība par avansa daļas piedziņu ir noraidāma.

Prasītāja savu prasījumu par līgumsodu pamatojusi ar Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktu, kurš nosaka, ka, ja apakšuzņēmējs neizpilda vai nepienācīgi pilda šajā Līgumā noteiktās saistības, kā rezultātā Līgums tiek izbeigts pirms termiņa, apakšuzņēmējs [...] maksā vienreizēju līgumsodu 5% no šī Līguma līgumcenas.

Saskaņā ar prasītājas aprēķinu līgumsods 5% apmērā no līgumcenas 237687,85 EUR ir 11884,39 EUR, ko atbildētāja nav apstrīdējusi.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2008.gada 14.maija spriedumā Nr.SKC-212 norādījis, ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Līgumsods piemērojams gadījumā, ja puse, no kuras vēlas piedzīt līgumsodu, ir vainojama līguma neizpildē.

Tiesa atzinusi, ka tā kā nepastāv civiltiesiskās atbildības nepieciešamie priekšnoteikumi līgumsoda piemērošanai, tad SIA /Nosaukums / prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Atbildētājai lietā radušies tiesas izdevumi 2147,76 EUR apmērā (2127,39 EUR (valsts nodeva) + 5,37 EUR (ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi) + 15,00 EUR (par liecinieku uzaicināšanu)).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu atlīdzināmi izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 57001 EUR, - to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5
procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Tādējādi no prasītājas atbildētājas labā tiesa piedzinusi izdevumus advokāta palīdzības samaksai 2160,47 EUR (5% no 86418,60 EUR/2 = 4320,93 EUR/2 = 2160,47 EUR).

No prasītājas tiesa piedzinusi tiesāšanās izdevumus kopā 4308,23 EUR (2147,76 EUR + 2160,47 EUR = 4308,23 EUR).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, Civillikuma 1765.pantam un Senāta Civillietu departamenta senatoru 2021.gada 15.decembra kopsapulces lēmumā noteiktajam, tiesa noteikusi atbildētājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no piedzītās summas.

Par Zemgales rajona tiesas 2022.gada 27.maija spriedumu SIA /Nosaukums /iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā lūdz apelācijas instances tiesu:

- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai ar darbu izpildi nedzēsto avansa daļu 17283,72 EUR un līgumsodu 11884,39 EUR, kopā 29168,11 EUR;
- noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no piespriestās summas;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai visus tiesāšanās izdevumus, tostarp ar lietas vešanu saistītos izdevumus pilnā apmērā;
- pilnīgi noraidīt atbildētājas pretprasību.

Apelācijas sūdzībā norādīti turpmāk minētie apstākļi un argumenti.

Lietā nav strīda, ka atbildētāja nav pabeigusi Līgumā pielīgtos darbus Līgumā noteiktajā termiņā, ne arī vēlāk. Lietā nav strīda par to, ka atbildētājai ir izmaksāts avanss par Līgumā pielīgto darbu izpildi 47537,57 EUR apmērā. Līdz Līguma izbeigšanai atbildētāja nebija veikusi būvdarbus pilnā apmērā, līdz ar ko Līguma izbeigšanas brīdī ar darbu izpildi nedzēstā avansa daļa ir 17283,72 EUR.

Spriedumā norādīts, ka prasījumu par avansu par pamatotu tiesas sēdē atzina arī atbildētājas pārstāvis. Līdz ar to secināms, ka pušu starpā ne tikai nav strīda par augstāk minētajiem apstākļiem, bet atbildētāja arī ir atzinusi prasītājas celto prasību daļā par neatstrādātā avansa izmaksu.

Neskatoties uz augstāk minēto, pirmās instances tiesa spriedumā ir norādījusi, ka prasība par avansa daļas piedziņu ir noraidāma, jo nedzēstā avansa daļa 17283,72 EUR apmērā ņemta vērā (ieskaitīta), nosakot no prasītājas piedzenamās summas apmēru.

Kopējā līgumcena saskaņā ar Līguma 5.punktu ir 237687,85 EUR, no kuras atbildētājai ir izmaksāti 151269,25 EUR, tostarp prasībā norādītā neatstrādātā avansa daļa 17283,72 EUR. Savukārt pretprasība ir celta tikai par atlikušās neizmaksātās līgumcenas piedziņu 86418,60 EUR apmērā.

Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa ir lēmusi apmierināt pretprasību, un no prasītājas piedzīt pilnu atbildētājas pieprasīto summu 86418,60 EUR, tad no sprieduma nav secināms, ka, aprēķinot piedzenamo summu, tiesa būtu ņēmusi vērā vai ieskaitījusi prasījumu par neatstrādāto avansu 17283,72 EUR apmērā.

Līdz ar to ir secināms, ka spriedumā tiesa ir atzinusi prasītājas prasījumu par pamatotu, kā arī konstatējusi, ka prasījumu par pamatotu ir atzinusi arī atbildētāja, tomēr prasījums ir ticis noraidīts, pretēji Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai, spriedumā nenorādot konkrētu un saprotamu pamatojumu prasījuma noraidīšanai.

Atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktam, ja apakšuzņēmējs neizpilda vai nepienācīgi pilda Līgumā noteiktās saistības, kā rezultātā Līgums tiek izbeigts pirms termiņa, apakšuzņēmējs ne tikai atmaksā ar darbu izpildi nesegto avansu, bet arī maksā vienreizēju līgumsodu 5% apmērā no līgumcenas. Ņemot vērā, ka atbilstoši Līguma Speciālo noteikumu 5.punktam kopējā līgumcena ir 237687,85 EUR, tad līgumsods 5% apmērā atbilst 11884,39 EUR, kā norādīts prasības pieteikumā.

Prasītāja nepiekrīt tiesas secinājumiem, ka prasītāja vainojama Līguma neizpildē, jo nenodrošināja darba izpildei nepieciešamo darba fronti, izdarot arī tālāku kļūdainu secinājumu par to, ka nav konstatējama atbildētājas prettiesiska un vainojama rīcība Līguma nosacījumu neizpildē, kā arī cēloniskais sakars starp atbildētājas rīcību un prasītājas zaudējumiem.

Tiesas viedoklis attiecībā uz līgumsoda prasījuma noraidīšanu, gan pretprasības apmierināšanu faktiski ir balstīts kļūdainā izpratnē par Līgumā paredzētajiem termiņiem. Tiesa Līguma Speciālo noteikumu 8.punktā pielīgto būvdarbu izpildes termiņu (2018.gada 30.septembri) ir pielīdzinājusi Līguma spēkā esamības termiņam, neskatoties uz to, ka spēkā esamības termiņš ir atsevišķi pielīgts Vispārīgo noteikumu 15.5.punktā.

Spriedumā darbu izpildes termiņš interpretēts kā "līguma termiņš", kas tiesas ieskatā nav ticis pagarināts, tāpat spriedumā darbu izpildes termiņš tiek

interpretēts kā "līguma darbības laiks".

Atbildētājai kā apakšuzņēmējam tika nodota dažādu būvdarbu veikšana autoceļa P36 pārbūves ietvaros. Savukārt Līguma Speciālo noteikumu 8.punktā tika pielīgts šo darbu izpildes termiņš - 2018.gada 30.septembris.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka Līguma Vispārīgo noteikumu 15.5.punkts atsevišķi paredz citu Līguma spēkā esamības termiņu, t.i.: "Līgums stājas spēkā ar parakstīšanas brīdi un ir spēkā līdz abu līgumslēdzējpušu saistību pilnīgai izpildei".

Lai arī pusēm ir domstarpības par iemeslu, kādēļ darbi pilnā apmērā netika izpildīti, pušu starpā faktiski nav strīda par to, ka līdz 2018.gada 30.septembrim "pušu saistību pilnīga izpilde" nebija veikta, ņemot vērā, ka darbi minētajā termiņā nebija pabeigti. Līdz ar to secināms, ka Līguma 15.5.punktā paredzētais nosacījums nav ticis izpildīts un attiecīgi Līgums bija spēkā arī pēc 2018.gada 30.septembra.

Darbu izpilde ir turpināta vēl 2018.gada oktobrī, t.i., pēc sākotnēji pielīgtā darbu izpildes termiņa, ko apliecina prasītājas iesniegtais akts par izpildītajiem darbiem Nr.6.

2019.gada 20.maija vēstulē atbildētāja ir piedāvājusi, abpusēji vienojoties, izbeigt noslēgto Līgumu, tādējādi apstiprinot, ka arī atbildētājas ieskatā noslēgtais Līgums joprojām ir bijis spēkā.

Ņemot vērā, ka Līgums nebija zaudējis spēku saskaņā ar tā 15.5.punktu, kā arī neviena no pusēm nebija izmantojusi tiesības izbeigt noslēgto Līgumu, tad tas joprojām bija spēkā arī sākoties 2019.gada būvdarbu sezonai.

Līdz ar to prasītāja vairākkārt vērsās pie atbildētājas, lai saskaņotu atlikušo darbu izpildi. 2019.gada 4.aprīlī atbildētājai nosūtīta vēstule Nr.49, kurā atbildētājai lūgts iesniegt atlikušo darbu izpildes grafiku. Tā kā atbilde netika saņemta, tad 2019.gada 24.aprīlī atbildētājai tika nosūtīts brīdinājums, norādot, ka, ja atbildētāja nenovērsīs kavējumu, un neizpildīs atlikušos darbus, tad Līgums tiks izbeigts tā Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktā pielīgtajā kārtībā. Pēc brīdinājuma nosūtīšanas no atbildētājas tika saņemtas divas vēstules, kas datētas ar 2019.gada 8.aprīli un 2019.gada 6.maiju, kurās atbildētāja norādījusi, ka Līguma termiņš ir bijis no 2018.gada aprīļa līdz septembrim, un ka atbildētāja būs pateicīga, ja prasītāja darbus pabeigs pašas spēkiem.

Tādējādi ir izdarāms nepārprotams secinājums, ka Līguma spēkā esamības laikā atbildētāja ir atteikusies turpināt Līguma izpildi.

Ņemot vērā, ka atbildētāja atteicās izpildīt atlikušos Līgumā noteiktos darbus, tad prasītāja bija spiesta izbeigt Līgumu tā Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktā pielīgtajā kārtībā, par to paziņojot atbildētājai 2019.gada 14.maijā ar rakstisku paziņojumu.

Līgumsods 11884,39 EUR apmērā no atbildētājas tiek prasīts par konkrētu pārkāpumu - atteikšanos pabeigt Līgumā pielīgto darbu izpildi. Tā kā atbildētāja ir atteikusies pabeigt Līgumā pielīgtos darbus, tad prasītāja ir bijusi spiesta izbeigt Līgumu saskaņā ar tā Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktu, kas, savukārt, ir pamats Vispārīgo noteikumu 8.8.punktā minētā līgumsoda piemērošanai.

Spriedumā tiesa secinājusi, ka Līguma darbības laikā darba fronte nav tikusi nodrošināta pietiekamā apjomā, kas attiecīgi rada pamatu Civillikuma 2225.panta piemērošanai, nodrošinot atbildētājai tiesības saņemt atlīdzību pilnā apmērā par Līgumā pielīgtajiem darbiem.

Prasītāja uzskata, ka pirmās instances tiesa ir selektīvi vērtējusi pušu, kā arī VSIA/Nosaukums AA/iesniegtos pierādījumus, jo no tiem neizriet ne atbildētājas dīkstāve vai gatavība veikt darbu izpildi, ne arī tiesas secinājums, ka darbu kavējums būtu radies sakarā ar darba frontes nepieejamību. It īpaši kritiski būtu vērtējamas atbildētājas pieaicināto liecinieku /pers. L/ un /pers. M/ sniegtās liecības, jo tajās minētos apstākļus neapstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti pierādījumi.

Pretēji pirmās instances tiesas secinātajam, no atbildētājas iesniegtajām EDLUS izdrukām neizriet, ka atbildētājas darbinieki vai tehnika būtu atradusies dīkstāvē. No EDLUS izdrukām iespējams izdarīt secinājumu tikai par precīziem laikiem, kad atbildētājas darbinieki ir atradušies konkrētajā objektā.

Tiesa selektīvi vērtējusi arī lietā esošās būvdarbu žurnāla izdrukas, kā arī e-pastu saraksti, spriedumā faktiski atsaucoties uz atbildētājas izdarītajiem secinājumiem par šo dokumentu saturu.

Kā izriet no iesniegtajiem dokumentiem, tad konkrētais objekts ir sadalīts astoņos ceļa posmos, no kuriem katrs ir sadalīts ceļa labajā un kreisajā pusē. Iemesls šādam dalījumam ir loģisks, jo veicot būvdarbus uz šosejas, ceļa būvētājs nevar pilnībā un uz ilgstošu laiku slēgt satiksmi visā ceļa posmā. Līdz ar to nav iespējama situācija, kad visā ceļa garumā tiek nofrēzēts asfalts vai izbūvēta zemes klātne. Šādi darbi tiek veikti pakāpeniski un pārmaiņus ceļa labajā un kreisajā pusē, lai nodrošinātu nepārtrauktu satiksmi visā šosejas garumā.

Tiesa spriedumā ir formāli norādījusi uz atsevišķiem datumiem, kad pabeigti priekšdarbi atsevišķos posmos, tos nesasaistot ar pašas atbildētājas izpildītajiem darbiem.

Atbilstoši atbildētājas 2022.gada 25.janvāra viedoklim par iesniegtajiem pierādījumiem, un pievienotajai tabulai, ceļa priekšdarbi 4.posma kreisajā pusē ir pabeigti 2018.gada 12.jūnijā, bet labajā pusē - 31.jūlijā. Tomēr, kā redzams no 2018.gada 17.oktobra darba vadības sapulču protokola Nr.24, tad neskatoties uz to, ka atbildētājas norādītie nepieciešamie priekšdarbi ir pabeigti jau attiecīgi jūnijā un jūlijā, atbildētājas veiktie grāvju rakšanas darbi šajā posmā ir pabeigti tikai oktobra sākumā.

Neskatoties uz to, atbildētāja savā pretprasībā un attiecīgi arī pirmās instances tiesa spriedumā norāda, ka atbildētājas darbinieki un tehnika starplaikā, t.i., jūlijā, augustā un septembrī ir ilgstoši atradušies dīkstāvē, atbildētājai esot gatavam veikt darbu izpildi. Minētajā situācijā, kad pašas atbildētājas norādītie priekšdarbi ir izpildīti, bet atbildētāja savu darba daļu neveic, dīkstāve nepastāv pēc būtības.

Līdzīga situācija ir attiecībā uz citiem posmiem, piemēram, ceļa 1.posmu, attiecībā uz kuru savā 2022.gada 25.janvāra viedoklī atbildētāja norāda, ka kreisajā pusē zemes klātnes darbi ir pabeigti tikai 2018.gada 27.augustā. Tomēr, kā redzams no 2018.gada 31.oktobra darbu vadības apspriedes protokola Nr.26, tad atbildētājas grāvju rakšanas darbi 1.posma kreisajā pusē ir pabeigti tikai pēdējā oktobra nedēļā, t.i., divus mēnešus pēc tam kad bija veikti atbildētājas norādītie priekšdarbi. Pat neskatoties uz to, ka priekšdarbi ir pabeigti augustā, bet atbildētāja savu darbu daļu ir izpildījusi tikai oktobrī, tiesa spriedumā secinājusi, ka atbildētājas darbinieki gan vairākas dienas augusta beigās, gan 8 darba dienas septembrī nav atradušies objektā, to uzskatot par dīkstāvi.

Pēc būtības nav vērtēti arī citi norādītie datumi. Piemēram, atbildētāja ir norādījusi, ka 6.posma labajā pusē priekšdarbi ir pabeigti tikai 2019.gada 31.maijā. Tomēr no 2018.gada 17.oktobra darba vadības sapulču protokola Nr.24 redzams, ka atbildētāja 2018.gada oktobrī šī ceļa posma labajā pusē ir veikusi grāvju rakšanu. Līdz ar to šie dokumentos norādītie datumi, kad tiesas ieskatā ir veikti atbildētājai nepieciešamie priekšdarbi, nav liedzis atbildētājai veikt pielīgtos darbus.

Bez ievērības atstāts apstāklis, ka no pušu sarakstes izriet, ka atbildētājas norādītajā "dīkstāves" laikā atbildētāja šo laiku ir izmantojusi citu darbu izpildei. 2019.gada 8.maija vēstulē atbildētāja ir vērsusi uzmanību uz to, ka Līguma darbības laikā no 2018.gada 2.jūlija līdz 2018.gada 27.jūlijam atbildētāja ir veikusi darbus citā objektā "Valsts vietējā autoceļa V974 Dzelmes - Veckrape posma km 8.300 - 10.010 grāvju rakšana, caurteku demontāža un izbūve, apauguma noņemšana". Minētais neliecina par dīkstāvi, taču izskaidro atbildētājas darbu izpildes kavējumu pēc pušu starpā noslēgtā Līguma, jo atbildētāja ir veikusi citu līgumu izpildi, kā dēļ nespēja izpildīt uzņemtās saistības. No Civillikuma 2225.panta, ar kuru pamatots atbildētājas prasījums tieši izriet, ka atbildētājai nav tiesību pieprasīt atlīdzību par laiku, kuru atbildētājai bijis iespējams izlietot citiem mērķiem.

Šāds apstāklis ir pretrunā spriedumā norādītajiem atbildētājas apgalvojumiem, ka atbildētājas darbinieki ilgstoši atradās /pilsēta/ un nevarēja izlietot Līguma izpildei iecerēto laiku citu darbu veikšanai. Lietā ir tiešs pierādījums, ka vismaz laikā, no 2018.gada 2.jūlija līdz 2018.gada 27.jūlijam, atbildētāja

ir veikusi darbus citā objektā, kā arī pēc būtības nav nekādu pierādījumu, ka arī pārējā atbildētājas norādītajā dīkstāves laikā atbildētājas darbinieki būtu atradušies objektā vai būtu bijuši gatavi veikt darbu izpildi.

Vērtējot pierādījumus par labu atbildētājai, tiesa spriedumā norādījusi, ka prasītāja nav apstrīdējusi atbildētājas veikto zaudējumu aprēķinu 57078,67 EUR apmērā, kas atbildētājas ieskatā radušies dīkstāves rezultātā. Minētajam prasītāja nepiekrīt, jo atbildētāja nav cēlusi pretprasību par atbildētājai radušos zaudējumu atlīdzību, bet gan saskaņā ar Civillikuma 2225.pantu lūdzot piedzīt no prasītājas atlikušo līgumcenu. Atbildētāja arī savā pretprasībā ir nepārprotami norādījusi, ka neprasa zaudējumu atlīdzību, kas liecina, par pirmās instances tiesas selektīvu un subjektīvu pierādījumu novērtēšanu par labu atbildētājai situācijā, kas iziet ārpus celtās pretprasības robežām, un, ja tiesas ieskatā zaudējumu apmēram ir bijusi nozīme attiecībā uz lietas iznākumu, tad būtu vērtējams ne zaudējumu apmērs, bet arī zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi.

Prasītāja norāda, ka ja atbildētājai pastāvēja kādi šķēršļi darbu izpildei, tostarp traucēta pieeja darba frontei, tad saskaņā Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktu tai bija pienākums nekavējoties, bet ne vēlāk kā divu darba dienu laikā rakstiski ziņot prasītājai par apstākļiem, kas atklājušies darbu izpildes procesā un var radīt šķēršļus darbu savlaicīgai izpildei. Pretējā gadījumā atbildētāja ir uzņēmusies atbildību par to radītajām sekām neatkarīgi no atbildētājas vainas šo apstākļu sakarā.

Tiesa spriedumā ir norādījusi, ka pušu starpā nav strīda par to, ka no atbildētājas nav saņemts neviens rakstisks vai mutisks paziņojums par darba frontes nenodrošināšanu no prasītājas puses, taču pirmās instances tiesa šo atbildētājas pienākumu spriedumā ir vērtējusi virspusēji.

Nav saprotams, kāpēc tiesas ieskatā minētie apstākļi attaisno vai atbrīvo atbildētāju no Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktā pielīgtā pienākuma izpildes un šajā punktā pielīgtās atbildības.

Lietā nav neviena pierādījuma, kas apstiprinātu atbildētājas nespēju pildīt Līgumā pielīgtos darbus. Savukārt tiesas norādītie darba vadības apspriedes protokoli nesatur informāciju par atbildētājas kavētiem darbiem, ņemot vērā, ka atbildētāja šajās apspriedēs nav piedalījusies.

Pirmā informācija par traucējumiem darba frontei parādījās tikai 2019.gada aprīlī, t.i., 7 mēnešus pēc sākotnēji pielīgtā darba izpildes termiņa beigām, un ja šādi apstākļi patiešām būtu iestājušies, atbildētāja saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktu jebkurā gadījumā būtu zaudējusi tiesības uz tiem atsaukties.

2019.gada 20.maija vēstulē atbildētāja ir atzinusi pienākumu atmaksāt neatstrādāto avansu prasītājai, apņemoties to 9718,26 EUR apmērā atmaksāt līdz 2019.gada 1.jūlijam, piedāvājot vienoties arī par Līguma izbeigšanu. Minētais liecina, ka atbildētāja apzinājās, ka tai nav tiesību saņemt samaksu par nepaveiktu darbu un, ka Līguma darbība un tajā pielīgto darbu izpilde nav tikusi izbeigta kādu prasītājas vienpusēju iegribu vai pienākumu neizpildes dēļ, bet gan sakarā ar atbildētājas atteikumu pabeigt darbu izpildi.

Prasītāja norāda, ka Līgums, līdzīgi kā jebkurš cits līgums ir noslēgts ar konkrētu mērķi saņemt pielīgto saistību izpildījumu. Lai arī Civillikuma 2225.pants aizsargā uzņēmēju, taču tiesas veiktā normas interpretācija neatbilst ne šī panta saturam, ne arī līguma orientācijai uz gala rezultāta sasniegšanu. Pieļaujot apakšuzņēmējam veikt dažādas atkāpes no Līgumā pielīgto pienākumu izpildes, tostarp neveikt darbus, kad ir bijusi pieejama darba fronte, ignorēt pienākumu informēt par šķēršļiem Līguma izpildei, kā arī atteikties pabeigt darbu izpildi, apakšuzņēmējam daudz izdevīgāk ir nogaidīt un darbus nepildīt.

Ņemot vērā, ka atbildētājas prasījums par nesamaksātās līgumcenas daļas piedziņu nav pamatots, tad attiecīgi ir noraidāmi arī pārējie pretprasībā ietvertie prasījumi par tiesāšanās izdevumu piedziņu no prasītājas, kā arī tiesību noteikšanu atbildētājai saņemt no prasītājas likumiskos 6% gadā no piedzītās summas līdz sprieduma izpildei.

Atbildētāja SIA "/Nosaukums A/" savā 2022.gada 16.augusta rakstveida paskaidrojumā par prasītājas apelācijas sūdzību norāda turpmāk minētos apstākļus un iebildumus.

Atbildētāja uzskata, ka no pārsūdzētā sprieduma ir redzams, ka prasītājas prasījums nav noraidīts, bet pilnā apmērā ir atskaitīts no pretprasībā minētās kopējās no prasītājas piedzenamās summas, tādējādi neatbilst apelācijas sūdzībā norādītais, ka prasītājas prasījums ir noraidīts. Šādu ieskaitu pieļauj Civilprocesa likuma 136.pants lietās, kurās starp sākotnējo prasību un pretprasību ir iespējams savstarpējs ieskaits, kā tas ir šajā gadījumā.

Tiesas norādītais pamatojums ir skaidrs, pietiekami saprotams un atbilstošs Civilprocesa likuma 193.pantam.

Tiesa ir pareizi interpretējusi Līgumā paredzētos noteikumus, par ko liecina tas, ka ne tikai Speciālo noteikumu 8.punkts nosaka šo darbu izpildes gala termiņu, bet to nosaka arī Līguma 6.pielikums, un arī atbildētājas piedāvājums un tāme bija balstīti uz to, ka darbu izpilde tiks pabeigta šajā termiņā, nevis tiks turpināta vēl pēc vairāk ka pusgada.

Tāpat tiesa ir pareizi secinājusi, ka darbu izpildes gala termiņa neievērošana ir notikusi prasītājas vainas vai vismaz no atbildētājas neatkarīgu iemeslu dēļ, jo prasītāja nebija nodrošinājusi darba fronti. Par minēto liecina ne tikai prasītājas lietā esošās elektroniskā pasta vēstules, bet arī ieraksti būvdarbu žurnālos, kā arī liecinieku sniegtās liecības.

Tiesa ir izdarījusi loģisku un uz rakstveida un citiem pierādījumiem balstītu secinājumu par to, ka tieši 2018.gada 30.septembris bija Līguma noteiktais darbu izpildes gala termiņš, kas abām pusēm bija saistošs, un ka tas nav pagarināts Līgumā noteiktajā kārtībā.

Nav pamata Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktā noteiktā līgumsoda piemērošanai, jo lietas izskatīšanas gaitā netika konstatēts, ka atbildētāja nav pildījusi vai ir nepienācīgi pildījusi Līgumā noteiktās saistības.

Ņemot vērā to, ka prasītājas prasījumi par nedzēstā avansa daļas atmaksu un līgumsoda piedziņu faktiski ir noraidīti, tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 44.pantam pamatoti ir noraidījusi arī prasītājas prasījumus par tiesāšanās izdevumu piedziņu un tiesībām saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā līdz sprieduma izpildei.

Neskatoties uz to, ka Līguma Vispārīgo noteikumu 11.2.punkts paredz prasītājas tiesības pagarināt darbu izpildes termiņus, prasītāja nav iesniegusi nevienu pierādījumu tam, ka par šādu pagarināšanu atbildētājai Līgumā noteiktajā kartībā būtu paziņots un ka šāds Līguma termiņa pagarinājums ir noticis. Līguma termiņu nevar pagarināt, paziņojot par to 7 mēnešus pēc Līgumā noteiktā gala izpildes termiņa iestāšanās brīža.

Par to, ka atbilstoši Civillikuma 2225.pantam atbildētāja ir bijusi gatava pabeigt pielīgto darbu izpildi lietā kopā ar pretprasību ir iesniegti pierādījumi, tostarp elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas atskaites, ceļazīmes un pavadzīmes un citi pierādījumi.

Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, no pretprasības ir skaidri redzams, ka dīkstāves aprēķins nav pamatojums pretprasībā minēto prasījumu apmierināšanai, bet tikai viens no pierādījumiem tam, ka tieši prasītājas dēļ nebija iespējama Līgumā noteiktā darbu izpildes gala termiņa - 2018.gada 30.septembra ievērošana.

Puses nekad nav vienojušās par tehnoloģisko pārtraukumu Līguma objektā, arī pats Līgums to neparedz. Tāpēc nav saprotams, uz kāda pamata prasītāja nosaka tehnoloģiskā pārtraukuma termiņu no 2019.gada 10.novembrim līdz 2019.gada 23.aprīlim. Savukārt, atbilstoši Līguma 6.pielikumam "Darbu izpildes kalendārais un naudas plūsmas grafiks" visu saskaņā ar Līgumu pielīgto darbu izpilde nepārprotami ir paredzēta laika posmā no 2018.gada maija līdz 2018.gada 30.septembrim bez jebkādiem pārtraukumiem.

Ņemot vērā prasītājas pārstāvja /pers. K/ 2019.gada 3.aprīļa e-pasta vēstulē norādīto, ir nepārprotami secināms, ka prasītāja atzīst, ka nav Līguma darbības laikā veikusi nepieciešamās darbības, lai atbildētāja varētu izpildīt savus pielīgtos pienākumus. Prasītāja atzīst, ka sešus mēnešus no Līguma termiņa beigām vēl joprojām nav izbūvējusi nobrauktuves Līguma darbu 1-8 posmiem, kā arī nav veikusi nepieciešamās darbības, lai atbildētāja varētu veikt 10.posmā noteikto darbu izpildi.

Fakts, ka prasītāja nav nodrošinājusi darba fronti Līguma darbības laikā apliecina arī no prasītāja būvdarbu vadītāja /pers. G/ e-pasta adreses uz atbildētājas projektu vadītāja /pers. M/ e-pastu 2018.gada 7.septembrī nosūtīta e-pasta vēstule.

Līguma objektā darbu izpilde, prasītājai un atbildētājai savstarpēji vienojoties, tika organizēta pa posmiem. Līguma darbu izpildes laikā norādes, kurā posmā veikt būvdarbus deva prasītājas būvdarbu vadītājs /pers. G/, mutiski informējot par to atbildētājas pārstāvjus un darbiniekus objektā uz vietas vai telefonsarunā. Sadalījums posmos bija attiecībā pret ceļa piketāžu, sadalot Līguma objektā - Valsts reģionālā autoceļa P36 Rēzekne - Gulbene km 12.25-20.90, veicamos darbus 800 metru garajos posmos. Ir skaidri redzams, ka prasītāja atzīst, ka Līguma darbības laikā nav nodrošinājusi iespēju atbildētājai izpildīt darbus ievērojamā Līguma darbu izpildes posmu skaitā - respektīvi, visos posmos no 1 līdz 8., un 10.posmā.

Prasītāja norāda, ka atbildētāja nav iesniegusi nevienu rakstveida paziņojumu atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktam par to, ka pastāv kādi Līguma izpildes šķēršļi, tajā pašā laikā atzīstot, ka tikai septiņus mēnešus pēc darbu izpildes termiņa beigām ir iesniegusi atbildētājai pretenziju par darbu izpildes termiņa kavējumu, tādējādi nonākot pretrunā ar sevi, jo izrādās, ka atbildētāja ir pieļāvusi vairākus darbu izpildes kavējumus jau pirms darbu izpildes termiņa. Atbildētājas ieskatā prasītājas darba frontes nenodrošināšana nevar tikt kvalificēta ka "atklātie" apstākļi atbilstoši Līguma 5.2.9.punkta redakcijai, jo normas mērķis ir sniegt informāciju par prasītājai nezināmiem apstākļiem, taču prasītājai noteikti bija zināms pašas izpildīto un neizpildīto darbu apmērs.

Ja arī atbildētāja ir pieļāvusi nebūtiskus darbu izpildes termiņa kavējumus, kā norādīts iepriekš, faktiski ar konkludentām darbībām prasītāja ir akceptējusi šādus kavējumus, bet no lietas materiāliem ir redzams, ka nevis šādi iespējami nebūtiski darbu izpildes starptermiņu kavējumi, bet gan darba frontes nenodrošināšana no prasītājas puses ceļa 3., 6., 9., 10., un 11.posmos ir bijusi par vienīgo iemeslu tam, ka darbi netika pabeigti Līgumā noteiktajā darbu izpildes termiņā. Darba frontes neesamību apliecināja ne tikai ar atbildētāju saistītie liecinieki /pers. L/ un /pers. M/, bet to faktiski apstiprināja arī prasītājas pieaicinātie liecinieki.

To, ka darbi no atbildētājas puses nevarēja tikt veikti Līgumā noteiktajā un atbildētājas plānotajā apjomā netieši apliecina arī ikmēneša darbu izpildes akti, no kuriem redzams, ka 2018.gada maija mēneša astoņās darba dienās atbildētāja izpildīja darbus par kopējo summu 23008,08 EUR, bet 2018.gada jūnijā mēneša 18 darba dienās par kopējo summu 60757,57 EUR. Savukārt, sākot no 2018.gada jūlija, kad objektā sākās lielas dīkstāves pauzes, līdz pat septembrim ikmēneša darbi tika izpildīti tikai aptuveni par summu 20000 EUR, kas ir trīs reizes mazāk nekā atbildētāja bija plānojusi un nekā Līgumā bija paredzēts. Tāpat šajā tabulā ir uzskatāmi parādītas arī nostrādāto un dīkstāvē esošo dienu skaits katrā mēnesī.

Bez tam, to, ka prasītāja nespēja nodrošināt atbildētajai darbu fronti cita starpā pierāda arī atbildētājas objektā veikto darbu laiks, kas 2018.gada maija mēnesī bija 8 dienas, 2018.gada jūnija mēnesī 18 dienas, 2018.gada jūlija mēnesī 6 dienas, 2018.gada augustā 9 dienas, 2018.gada septembrī 11 dienas, savukārt 2018.gada oktobrī 4 dienas, ko apstiprina ieraksti Elektroniskās darba laika uzskaites sistēmā. Kā apliecina iesniegtie pierādījumi, Līguma izpildei atvēlētajā laika posmā atbildētājai prasītājas vainas dēļ bija liegta piekļuve darba frontei 40 darba dienas. Apstāklis, ka pielīgtie darbi pilnā apmērā netika izpildīti Līguma darbības laikā, apliecina faktu, ka īsākā termiņā to izpilde nebija iespējama, tātad, tikai prasītājai savlaicīgi nodrošinot darba fronti, atbildētāja varēja pabeigt Līguma izpildi termiņā.

Līguma izpilde tika paredzēta no 2018.gada maija līdz 2018.septembra beigām darba dienās bez pārtraukumiem, attiecīgi, atbildētāja bija rezervējusi minēto tehniku pilnam šim laika posmam. Pēc Līguma noslēgšanas atbildētāja nebija iecerējusi citus darbus šim laika posmam un nebija pieņēmusi sadarbības piedāvājumus attiecīgajā laika posmā, ko noteikti būtu darījusi, ja zinātu, ka darbu izpildes procesā būs pārtraukumi. Ja puses būtu vienojušās par pārtraukumiem darbu izpildē, atbildētāja izmantotu Līguma izpildē iesaistīto tehniku citos projektos un gūtu no tā ieņēmumus. Atbildētāja bija gatavībā pēc pirmās iespējas atsākt darbu izpildi, ko apliecina tas, ka atbildētājas nodrošinātā darba tehnika nepārtraukti atradās Līguma izpildes vietā. Ņemot vērā to, ka atbildētājas pamata darbības vieta atrodas Lielvārdē, kur dzīvo arī lielākā daļa atbildētājas darbinieku, taču Līguma darbi tika veikti Rēzeknes -Gulbenes ceļa posmā un būvlaukums atrodas aptuveni 200 km attālumā no atbildētājas pamata darbības vietas, atbildētājas darbinieki Līguma izpildes laikā ilgstoši atradās Rēzeknē un dienās, kad tiem iepriekš nebrīdinot netika nodrošināta darba fronte, tie nevarēja izlietot Līguma izpildei iecerēto laiku citu darbu veikšanai, piemēram, atbildētājas pamata darbības vietā vai citos objektos.

Tiesa, atbilstoši Civilprocesa likuma 44.pantam, pareizi piedzinusi no prasītājas par labu atbildētājai visus tiesāšanās izdevumus un noteikusi tiesības saņemt likumiskos 6% gadā līdz sprieduma izpildei.

Tiesā saņemta prasītājas atsauksme par atbildētājas paskaidrojumiem.

Atsauksmē norādīti turpmāk minētie apstākļi un argumenti.

Pirmās instances tiesa spriedumā ir norādījusi, ka nedzēstā avansa daļa ir ieskaitīta, tomēr faktiski, pieņemot spriedumu, ieskaits nav ticis veikts. Tiesa ir pilnībā noraidījusi prasību, bet pretprasību ir pilnībā apmierinājusi, norādot, ka par labu atbildētājai ir piedzīta pilna pretprasības summa 86418,60 EUR apmērā, bet celtā prasība par avansa atmaksu 17283,72 EUR apmērā ir noraidīta.

Atbildētāja jau pirmajā instancē ir atzinusi prasījumu par neatstrādātā avansa atmaksu, ko spriedumā ir konstatējusi arī pirmās instances tiesa, atzīstot, ka prasījums šajā daļā apmierināms.

Tomēr sprieduma rezolutīvajā daļā prasījums ir noraidīts, pretēji Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai, spriedumā nenorādot konkrētu un saprotamu pamatojumu prasījuma noraidīšanai.

Pušu noslēgtā Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punkts paredz, ka prasītājai ir tiesības saņemt vienreizēju līgumsodu 5% apmērā no līgumcenas, ja apakšuzņēmējs neizpilda vai nepienācīgi pilda Līgumā noteiktās saistības kā rezultātā Līgums tiek izbeigts pirms termiņa.

Līgums tika izbeigts 2019.gada 14.maijā ar vienpusēju prasītājas rakstisku paziņojumu. Paziņojums bija pamatots ar apstākli, ka prasītāja 2019.gada aprīlī bija vairākkārt vērsusies pie atbildētājas, lūdzot pabeigt uzsākto darbu izpildi, taču atbildētāja atteicās pabeigt darbus Līgumā pielīgtajā apjomā.

No atbildētājas sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka atbildētājas ieskatā atbildētājai nebija pienākums turpināt darbu izpildi, jo attiecīgo paziņojumu nosūtīšanas laikā bija iestājies Līguma 8.punktā pielīgtais darbu izpildes termiņš, kā arī 6.pielikumā minētie starptermiņi.

Tajā pašā laikā atbildētāja nav ņēmusi vērā, ka Līguma Speciālo noteikumu 8.punktā pielīgtais būvdarbu izpildes termiņš, vai 6.pielikumā iekļautie starptermiņi nav uzskatāmi par Līguma spēkā esamības termiņu, kas ir atsevišķi pielīgts Vispārīgo noteikumu 15.5.punktā, paredzot, ka noslēgtais Līgums ir spēkā līdz abu pušu saistību pilnīgai izpildei.

Līdz ar to viedoklis par to, ka darbu izpildes termiņš būtu uzskatāms par Līguma spēkā esamības termiņu, pirmkārt, neatbilst Līguma gramatiskajam tulkojumam, jo Līguma 15.5.punktā ir tieši pielīgts cits Līguma spēkā esamības termiņš. Arī sistēmiski tulkojot Līguma saturu, ir acīmredzams, ka puses ir vienojušās par diviem dažādiem termiņiem. Ja ar darbu izpildes termiņu patiešām tiktu saprasts Līguma spēkā esamības termiņš, būtiska daļa no Līguma kļūtu neizpildāma, piemēram, 4.4.punktā paredzētās sankcijas, kas piemērojamas par darbu izpildes termiņa kavējumu, Līguma 6.punktā paredzētā darbu pieņemšanas un nodošanas kārtība pēc darbu pabeigšanas, kā arī 9.punktā pielīgtās darbu garantijas saistības, kas jau savā būtībā attiecas uz laiku pēc darba izpildes.

2019.gada aprīlī, kad atbildētājai tika nosūtīti vairākkārtēji aicinājumi pabeigt atbildētājas uzsāktos darbus, Līguma 15.5.punktā pielīgtais Līguma spēkā esamības termiņš vēl nebija iestājies, jo pušu savstarpējo saistību izpilde nebija pabeigta. Arī neviena no pusēm nebija izmantojusi Līguma 12.punktā paredzētās tiesības to vienpusēji izbeigt.

Ņemot vērā, ka Līgums nebija zaudējis spēku saskaņā ar tā 15.5.punktu, un neviena no pusēm nebija izmantojusi tiesības to izbeigt, tad Līgums joprojām bija spēkā arī sākoties 2019.gada būvdarbu sezonai, kad atbildētājai tika nosūtīti paziņojumi par darbu izpildes atsākšanu. Vēl jo vairāk, savā 2019.gada 20.maija vēstulē atbildētāja piedāvāja, abpusēji vienojoties, izbeigt noslēgto Līgumu, tādējādi apstiprinot, ka atbildētājas ieskatā noslēgtais Līgums nebija zaudējis spēku 2018.gada 30.septembrī.

Līguma spēkā esamības laikā atbildētāja ir atteikusies turpināt Līguma izpildi, t.i., pabeigt Līguma pielīgtos darbus.

Tā kā atbildētāja atteicās izpildīt atlikušos Līgumā pielīgtos darbus, tad prasītāja bija spiesta izbeigt Līgumu tā Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktā pielīgtajā kārtībā, par to paziņojot atbildētājai 2019.gada 14.maijā ar rakstisku paziņojumu. Līgumsods 11884,39 EUR apmērā no atbildētājas tiek prasīts nevis par darbu izpildes kavējumu 2018.gadā, bet tieši sakarā ar konkrēto atteikšanos pabeigt Līgumā pielīgto darbu izpildi, kā rezultātā prasītāja ir bijusi spiesta izbeigt Līgumu un meklēt citu risinājumu atlikušo darbu izpildei.

Paskaidrojumos atbildētāja ir iebildusi pret atlikušo darbu izpildi, tostarp norādot, ka atbildētājas sākotnējais piedāvājums un tāme bija balstīti uz to, ka darbu izpilde tiks pabeigta tieši 2018.gada 30.septembrī, nevis turpināta vēlāk, kā arī to, ka prasītāja nav Līgumā paredzētajā kārtībā paziņojusi par darbu izpildes termiņa pagarinājumu.

Jāņem vērā, ka jau Līguma 11.2.punktā tika paredzētas prasītājas tiesības pagarināt darbu vai atsevišķu etapu uzsākšanas un izpildes termiņus, līdz ar ko arī atbildētāja, jau noslēdzot Līgumu un iesniedzot savu piedāvājumu, varēja rēķināties ar to, ka darbu izpilde varēja būt ilgāka nekā sākotnēji plānots. Atbildētāja nav nevienā brīdī vērsusies pie prasītājas sakarā ar pretenzijām par kādu darba izmaksu sadārdzinājumu, kas traucētu darbu izpildei, tā vietā vienkārši atsakoties no tālākas darbu izpildes un patvaļīgi paturot atbildētājai izmaksāto avansu.

Nepieciešamība veikt darbus pēc sākotnēji pielīgtā termiņa beigām izriet no atbildētājas pieļautā darbu izpildes kavējuma. Atbildētāja gan paskaidrojumos, gan pirmajā tiesas instancē ir formāli atsaukusies uz to, ka atbildētājai nav bijusi pieejama pilna darba fronte, neņemot vērā, ka atbildētāja nespēja savlaicīgi veikt darbus atbildētājai jau nodotajās darba frontes daļās.

Atbildētājas prasījums par nesamaksātās līgumcenas piedziņu ir pamatots ar Civillikuma 2225.pantu.

Atbildētājas minētās elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas izdrukas apstiprina nevis atbildētājas darbinieku dīkstāvi, bet gan to, ka atbildētāja darbinieki ilgstošos laika periodos vispār nav ieradušies objektā, lai veiktu darbu izpildi. Uzskaites sistēmā atbildētājas darbinieku atrašanās objektā ir fiksēta ļoti precīzi, fiksējot katru reizi, kad atbildētājas darbinieki kaut vai īslaicīgi ir bijuši objektā.

Kā redzams no atbildētājas sniegtās informācijas, tad atbildētājai nepieciešamie ceļa priekšdarbi objekta 4.posma kreisajā pusē tika pabeigti 2018.gada 12.jūnijā, bet labajā pusē 2018.gada 31.jūlijā. Atbilstoši VSIA /Nosaukums AA/ iesniegtajam 2018.gada 17.oktobra darba vadības sapulču protokolam Nr.24, atbildētājas veiktie grāvju rakšanas darbi šajā posmā tika izpildīti tikai oktobra sākumā, t.i., trīs mēnešus vēlāk, kā arī pēc pielīgtā darbu izpildes termiņa beigām.

No EDLUS izdrukām izriet, ka atbildētājas darbinieki jūlijā, augustā un septembrī ilgstoši nav atradušies objektā. Minētajā situācijā, kad atbildētājas norādītie priekšdarbi ir izpildīti, bet atbildētāja izvēlas neveikt darbus, dīkstāve nevar pastāvēt pēc būtības, kā arī nav konstatējama atbildētājas gatavība izpildīt pielīgtos darbus. Līdzīga situācija bija konstatējama arī attiecībā uz darbu izpildi citos posmos. Līdz ar to ir neapšaubāmi konstatējams, ka atbildētājas darbinieki nav atradušies objektā laikā, kad pēc pašas atbildētājas sniegtās informācijas darbu izpilde vairākos posmos ir bijusi iespējama. Minētais saskan ar prasītāja norādīto, ka jau sākotnēji pielīgtā termiņa ietvaros atbildētāja nav spējusi tikt galā ar pielīgto darbu apjomu, jo atbildētāja ilgstoši nav nodrošinājusi savu darbinieku klātbūtni objektā.

Tā kā atbilstoši Līguma 15.5.punktam, noslēgtais Līgums joprojām bija spēkā, tad 2019.gada aprīlī prasītāja vairākkārt vērsās pie atbildētājas, lai saskaņotu darbu pabeigšanu, taču atbildētāja atteicās no turpmākas darbu izpildes, tajā pašā laikā paturot atbildētājai izmaksāto avansu.

Paskaidrojumos atbildētāja ir atkārtoti cēlusi iebildumus sakarā ar to, ka Līguma darbības laikā atbildētājai nav nodrošināta darba fronte pietiekamā apjomā. Tostarp atbildētāja ir atsaukusies uz vairākām prasītājas darbinieku vēstulēm, no kurām izriet, ka atsevišķos objekta posmos nav veikti nepieciešamie priekšdarbi. Tomēr, veicot dīkstāves aprēķinus un iebilstot nodotās darba frontes apjomam atbildētāja joprojām nav ņēmusi vērā, ka atbildētāja neveica darbus atbildētājai jau nodotajā darba frontes daļā, tostarp ilgstoši kavējot darbus objekta augstāk minētajos 1. un 4.posmos. Darba fronte bija pieejama, taču darbi tajā netika veikti, šobrīd aizbildinoties ar apstākli, ka atbildētājai nav bijusi pieejama darba fronte arī vēl citās objekta daļās.

Veicot būvdarbus gandrīz 10 kilometrus garā autoceļa posmā, ceļa būvētājs nevar pilnībā un uz ilgstošu laiku slēgt satiksmi visā ceļa garumā, gaidot, kad atbildētājas darbinieki ieradīsies objektā. Līdz ar to pēc būtības nav iespējama atbildētājas sagaidītā situācija, kad visā objekta garumā tiek nofrēzēts asfalts, izbūvēta zemes klātne, nobrauktuves vai veikti citi darbi, kas faktiski bloķētu satiksmi.

Tādējādi, veicot darbus, prasītāja rēķinājās ar saviem apakšuzņēmējiem un to spēju veikt tālākos darbus, t.i., atbildētājas gadījumā, veikt drenāžas izbūvi, grāvju rakšanu u.c. Līgumā pielīgtos darbus. Tā kā bija redzams, ka atbildētājas darbinieki objektā neierodas un tiek kavēti darbi jau sagatavotajās objekta daļās, prasītājai bija ļoti apgrūtinoši vai neiespējami veikt darbus arī citos posmos, lai būtiski netraucētu satiksmi cauri objekta teritorijai. Kā redzams no VSIA/Nosaukums AA/ iesniegtajiem sapulču protokoliem, tad aktuālākais jautājums sapulcēs ir bijusi tieši satiksmes organizācija objektā. Paskaidrojumos atbildētāja ir atzinusi, ka no atbildētājas puses ir pieļauti darbu izpildes kavējumi, kas atbildētājas ieskatā ir norādīti kā nebūtiski.

Atbildētāja paskaidrojumos ir norādījusi, ka prasītāja ar konkludentām darbībām ir akceptējusi šādus kavējumus, un darbu izpildes laikā nav cēlusi iebildumus pret atbildētājas pieļautajiem kavējumiem.

Prasītāja norāda, ka, neskatoties 2018.gadā pieļauto darbu kavējumu, prasītājai nav bijis mērķis piemērot līgumsodus, kā arī prasītāja ir bijusi gatava atsākt atlikušo darbu izpildi 2019.gadā bez tālākām pretenzijām. Tostarp arī šobrīd līgumsods 11884,39 EUR apmērā no atbildētājas tiek prasīts nevis par kādu darbu izpildes kavējumu 2018.gadā, bet sakarā ar konkrētu pārkāpumu.

Aizrādījums par darbu kavējumu atbildētājai ir izteikts tāpēc, ka atbildētāja ir izvēlējusies celt pretprasību saskaņā ar Civillikuma 2225.pantu, atsaucoties uz ilgstošu atbildētājas dīkstāvi un gatavību veikt pielīgtos darbus. Līdz ar to arī prasītāja ir cēlusi iebildumus pret atbildētājas norādītajiem apstākļiem, norādot, ka atbildētājas darbinieki neatradās dīkstāvē, bet gan ilgstoši neieradās objektā, un neveica darbus darba frontes pieejamajās daļās.

Tā kā atbildētāja ir izteikusi neizpratni par to, ka atbildētājai 2018.gadā nav rakstiski norādīts uz atbildētājas pieļauto darbu kavējumu, tad prasītāja norāda, ka, atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktam atbildētāja apņēmās sekot līdzi savu darbu izpildei un šķēršļiem, kas varētu traucēt darbu savlaicīgai izpildei.

Lietā nav neviena pierādījuma, ka atbildētāja būtu vērsusi uzmanību par neiespējamību vai traucējumiem pildīt darbus, tostarp objekta daļās, kur fronte bija neapstrīdami pieejama. Atbildētāja nav ne reizi informējusi, ka būtu traucēta pieeja darba frontei, vai par to, ka atbildētājas tehnika vai darbinieki atrastos dīkstāvē. Tā vietā atbildētāja paskaidrojumos ir atkārtoti norādījusi, ka darbinieki ilgstoši atradās un dzīvoja Rēzeknē, faktiski gaidot, kad saņems zvanu par iespēju veikt darbus un nevarēja strādāt citos objektos. Minētais neatbilst patiesībai, jo atbildētājas norādītās dīkstāves laikā objekts bija pieejams. No Elektroniskās darba laika sistēmas izdrukām redzams, ka darbu kavējumu pamatā rada atbildētājas darbinieku neatrašanās objektā divos ilgstošos posmos - no 2018.gada 7.jūlija līdz 2018.gada 12.augustam un no 25.augusta līdz 9.septembrim. Tādējādi, atbildētājas norādītā situācija neiztur kritiku un neatbilst saprātīgai komercdarbībai.

Patiesībā minētajā laikā atbildētājas darbinieki faktiski veica darbus citos objektos nevis uzturējās /pilsēta/ Atbildētāja, savā 2019.gada 8.maija vēstulē norādījusi, ka ilgākajā kavējuma posmā, t.i., no 2018.gada 2.jūlija līdz 27.jūlijam, atbildētāja ir veikusi darbus citā objektā, ar ko arī ir skaidrojama atbildētājas darbinieku ilgstošā prombūtne.

Civillikuma 2225.panta jēga ir aizsargāt uzņēmēju, tostarp uzņēmēja tiesības saņemt atlīdzību, tomēr celtā pretprasība neatbilst šī panta saturam, kā arī Civillikuma 1.pantam, kas paredz tiesību izlietošanu un pienākumu izpildi labā ticībā.

Konkrētajā gadījumā nav konstatējama pasūtītāja griba nemaksāt uzņēmējam, atteikties no līguma, nepieņemt darbus, vai citādi traucēt uzņēmējam. Tieši pretēji, prasītāja ir līdz pat pēdējam brīdim centusies saņemt noslēgtā Līguma izpildījumu. Sākoties tehnoloģiskajam pārtraukumam, uzņēmēja rīcībā palika neatstrādātā avansa līdzekļi par turpmāko darbu izpildi, kas liecina par to, ka pusēm situācija bija pieņemama un neradīja šaubas par darbu atsākšanu. Pretenzijas sākās tikai tajā brīdī, kad prasītāja uzstāja uz pielīgto darbu izpildi, atbilstoši Līgumam.

No celtās pretprasības izriet, ka atbildētāja vēlas saņemt pilnu līgumcenu, atbilstoši atbildētājas cenu piedāvājumam un Līguma 5.punktam, kurā ietilpst ne tikai atlīdzība par visu darbu izpildi, bet arī dažādi izdevumi, kuri atbildētājai faktiski nav radušies. Tostarp materiālu izmaksas, kurus uzņēmējs nav iegādājies un iestrādājis objektā, budžetā nenomaksāti nodokļi, neiztērētā degviela, atalgojums darbiniekiem, kuri objektā nebija nodarbināti. Tādējādi, saņemot atlīdzību pilnā līgumcenas apmērā, uzņēmējs faktiski saņem lielāku ieguvumu nekā izpildot noslēgto Līgumu.

Civillikuma 2225.pants neparedz pienākumu maksāt par neiegādātiem materiāliem, nesamaksātiem nodokļiem vai citiem izdevumiem, vēl jo vairāk situācijā, kad pats uzņēmējs nav pildījis Līgumā pielīgtos pienākumus. Šādas Civillikuma 2225.panta interpretācijas nostiprināšana judikatūrā nozīmētu, ka jebkuram uzņēmējam būtu daudz izdevīgāk ignorēt līgumu un nepildīt darbus, kas pats par sevi ir pretēji Civillikuma 2212.pantā paredzētajam uzņēmuma līguma mērķim.

Celtās pretprasības pamatojumā, kā arī savos paskaidrojumos atbildētāja ir atsaukusies uz tehnikas dīkstāvi un tās ilgstošu atrašanos objektā, taču minētie apstākļi pēc to juridiskās definīcijas atbilst zaudējumiem.

Pretprasībā nav pamatoti šādu teorētisku zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi un, vēl jo vairāk, pretprasībā ir norādīts, ka zaudējumu atlīdzība netiek prasīta. Tā vietā pretprasība ir celta tikai, pamatojoties uz Civillikuma 2225.pantu. Zaudējumi nevarētu pastāvēt arī pēc būtības situācijā, kad uzņēmējs ir paturējis neatstrādātu avansu, t.i., uzņēmējam ir bijusi pārmaksa par pielīgto darbu.

Atbildētājas norādītās dīkstāves izmaksas vai to atlīdzība nav vērtējama pēc būtības, neizejot ārpus prasījuma robežām. Ja atbildētāja vēlas saņemt atlīdzību par kādiem potenciāliem zaudējumiem, tostarp par tehnikas dīkstāvi, pretprasība būtu bijusi ceļama un pierādāma saskaņā ar zaudējumu atlīdzības regulējumu.

2020.gada 10.jūnijā spēkā stājās "Covid - 19 infekcijas izplatības pārvaldības likums", kura 10.pants noteic, ka civillietu tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja ir iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu un tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Tiesas kolēģija uzskata, ka minēto civillietu ir iespējams izskatīt rakstveida procesā, par ko tiesa laikus ir informējusi lietas dalībniekus, nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai.

Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā lietas dalībniekiem nosūtīts paziņojums (lietas 3.sēj. 112.lapa).

Motīvu daļa

Tiesas kolēģija, izvērtējot rakstveida procesā prasītājas SIA /Nosaukums / apelācijas sūdzībā minētos apstākļus, pārbaudot lietā iesniegtos pierādījumus un lietas materiālus kopumā, atzīst, ka SIA /Nosaukums / prasība ir apmierināma pilnīgi, bet SIA "/Nosaukums A/" pretprasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā un nepārbauda faktus, kas konstatēti pirmās instances tiesā, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 27.maija spriedumu konstatēti turpmāk minētie fakti, kas prasītājas apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti.

2018.gada 19.aprīlī starp SIA /Nosaukums / un SIA "/Nosaukums A/ noslēgts apakšuzņēmuma līgums Nr./numurs/ (turpmāk - Līgums), saskaņā ar kuru atbildētāja kā apakšuzņēmēja apņēmās veikt būvdarbus objektā "Valsts reģionālā autoceļa P36 Rēzekne - Gulbene km 12,25-20,90 pārbūve, grāvju rakšana, drenāžas izbūve, caurteku demontāža un izbūve" (lietas 1.sēj. 13.-14.lapa).

Veicamo būvdarbu izpildes termiņš ar Līgumu tika noteikts 2018.gada 30.septembris.

Līguma Vispārīgo noteikumu 15.5.punktā līgumslēdzēju puses vienojušās, ka Līgums stājas spēkā ar tā parakstīšanas brīdi un ir spēkā līdz abu līgumslēdzēju saistību pilnīgai izpildei (lietas 1.sēj.14.-18.lapa).

Kopējā līgumcena saskaņā ar Līguma 5.punktu ir noteikta 237687,85 EUR.

Nav strīda, ka atbildētāja Līgumā pielīgtos darbus, respektīvi, savas uzņemtās saistības noteiktajā darbu izpildes termiņā, ne arī pēc šī termiņa, nepabeidza.

No 2018.gada 10.novembra līdz 2019.gada 23.aprīlim objektā izsludināts tehnoloģiskais pārtraukums.

Tā kā Līgums joprojām bija spēkā, tad prasītājas pilnvarotais pārstāvis /pers. K/ 2019.gada 3.aprīlī nosūtīja e-pasta vēstuli atbildētājas pilnvarotajam pārstāvim /pers. N/ ar prasītājas izstrādāto darbu grafiku atlikušajiem Līgumā pielīgtajiem darbiem, lūdzot atbildētājai ar to iepazīties un tam pielāgoties (lietas 1.sēj. 49.lapa).

Atbildētāja 2019.gada 3.aprīlī sniegusi atbildi prasītājai, norādot savā e-pasta vēstulē, ka Līguma darbības laikā no 2018.gada 19.aprīļa līdz 2018.gada septembrim prasītāja objektā nav nodrošinājusi atbildētājai darba fronti, un atbildētāja būs ļoti pateicīga, ja prasītāja uzskaitītos atlikušos darbus pabeigs pašas spēkiem (lietas 1.sēj. 50.lapa).

Šajā sakarā prasītāja ar 2019.gada 4.aprīļa vēstuli Nr.49 atkārtoti vērsusies pie atbildētājas, lūdzot tai līdz 2019.gada 8.aprīlim rakstiski informēt prasītāju par turpmāko darba gaitu, norādot kādā veidā un ar kādiem resursiem tiks atgūts veicamo darbu kavējums un iesniegts detalizēts aktuālo būvdarbu izpildes laika grafiks. Vēstulē norādīta tabula ar atliktajiem darbiem objektā (lietas 1.sēj. 30.lapa).

Atbildētāja savā 2019.gada 6.aprīļa vēstulē prasītājai atkārtoti norādījusi, ka atbildētājas ieskatā visi Līgumā noteiktie būvdarbi ir veikti saskaņā ar darba fronti, ko piedāvāja būvuzņēmējs, un vēlreiz atgādinājusi, ka atbildētāja būs pateicīga, ja prasītāja pati pabeigs Līgumā noteiktos darbus (lietas 1.sēj. 32.lapa).

2019.gada 24.aprīlī prasītāja nosūtīja atbildētājai rakstisku brīdinājumu par Līguma izbeigšanu saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktu, ja atbildētāja 5 darba dienu laikā no brīdinājuma saņemšanas nenovērsīs saistību neizpildi, pabeidzot visus Līgumā pielīgtos darbus, un ar pieņemšanas - nodošanas aktu tos nenodos prasītājai (lietas 1.sēj. 31.lapa).

Tā kā atbildētāja neizpildīja brīdinājumā norādītās saistības, tad 2019.gada 14.maijā prasītāja saskaņā ar Līguma Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktu vienpusēji izbeidza Līgumu, par to paziņojot atbildētājai.

Tāpat lietā starp pusēm nepastāv strīds, ka saskaņā ar Līguma Speciālo noteikumu 6.punktu prasītāja ir izmaksājusi atbildētājai avansu par Līgumā pielīgto darbu izpildi 47537,57 EUR, bet Līguma izbeigšanas brīdī ar darbu izpildi nedzēstā avansa daļa ir 17283,72 EUR, kuru atzinusi arī atbildētāja, piedāvājot savā 2019.gada 20.maija atbildē uz paziņojumu par Līguma izbeigšanu daļēji dzēst neatstrādāto avansu, izmantojot Līguma Speciālo noteikumu 12.punktā veikto garantijas ieturējumu 7563,46 EUR apmērā, vienlaikus izsakot gatavību atlikušo neatstrādātā avansa daļu 9718,26 EUR atmaksāt prasītājai līdz 2019.gada 1.jūlijam.

Šajā sakarā prasītāja norādījusi atbildētājai, ka atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 9.5.punktam atbildētājai ir jāiesniedz prasītājai bankas vai apdrošināšanas sabiedrības izdotu galvojumu/polisi garantijas ieturējuma apmērā.

Taču atbildētāja nedzēsto avansa daļu prasītājai neatmaksāja, kā arī neiesniedza prasītājai bankas vai apdrošināšanas sabiedrības galvojumu vai polisi, kas aizstātu garantijas ieturējumu.

2019.gada 6.septembrī prasītāja SIA/Nosaukums / cēlusi prasību tiesā pret SIA /Nosaukums A/ par avansa daļas un līgumsoda piedziņu.

Savukārt 2020.gada 4.martā atbildētāja SIA /Nosaukums A/ cēlusi tiesā pretprasību pret SIA /Nosaukums / par nesamaksātās līgumcenas daļas piedziņu.

Tiesas kolēģija, izvērtējot prasītājas apelācijas sūdzībā norādītos apstākļus, argumentus un iebildumus par pārsūdzēto pirmās instances tiesas spriedumu, atzīst tos par pamatotiem turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu *(sk. A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 62.lpp.).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Savukārt šā likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Tādējādi pierādīšanas pienākums vienādā mērā attiecas kā uz prasītāju, tā arī uz atbildētāju.

Civillikuma 1587.pants, kā materiālo tiesību norma, nostiprinot romiešu tiesību principu - pacta sunt servanda (lat.) - līgumi ir jāpilda, nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Kā jau norādīts un par to nav strīds, ka atbildētāja Līgumā pielīgtos darbus noteiktajā darbu izpildes termiņā, ne arī pēc šī termiņa, nepabeidza.

Tiesas kolēģija, izvērtējot pārsūdzēto pirmās instances tiesas spriedumu, atzīst par pamatotiem prasītājas iebildumus apelācijas sūdzībā, ka pirmās instances tiesa ir izdarījusi nepareizus secinājumus par Līgumā paredzētajiem termiņiem, jo Līguma Speciālo noteikumu 8.punktā pielīgto būvdarbu izpildes termiņu - 2018.gada 30.septembri - ir pielīdzinājusi Līguma spēkā esamības termiņam, neņemot vērā, ka Līguma Vispārīgo noteikumu 15.5.punkts paredz citu Līguma spēkā esamības termiņu - Līgums stājas spēkā ar parakstīšanas brīdi un ir spēkā līdz abu līgumslēdzējpušu saistību pilnīgai izpildei.

Nav strīds, ka atbildētāja turpinājusi darbu izpildi arī pēc 2018.gada 30.septembra, par ko liecina prasītājas iesniegtais akts par izpildītajiem darbiem Nr.6.

Pēc tehnoloģiskā pārtraukuma beigām 2019.gada pavasarī, pušu noslēgtais Līgums joprojām bija spēkā. Atbildētāja pretenzijas par to, ka uz laiku objektā ir pārtraukti būvdarbi, necēla.

Tā kā Līguma saistības nebija pilnīgi izpildītas, tad tiesas kolēģijas ieskatā ir tikai loģiski, ka prasītāja vērsās pie atbildētājas, lai saskaņotu atlikušo darbu izpildi, lūdzot tos izpildīt, taču atbildētāja, aizbildinoties ar to, ka prasītāja Līguma darbu izpildes termiņā nav nodrošinājusi atbildētāju ar darba fronti, atteikusies turpināt Līguma izpildi.

Šajā sakarā tiesas kolēģija uzskata par pamatotiem prasītājas argumentus par to, ka ja atbildētājas ieskatā pastāvēja kādi šķēršļi darbu izpildei, tostarp traucēta pieeja darba frontei, tad atbildētājai saskaņā Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktu bija pienākums nekavējoties, bet ne vēlāk kā divu darba dienu laikā rakstiski ziņot prasītājai par apstākļiem, kas atklājušies darbu izpildes procesā un var radīt šķēršļus darbu savlaicīgai izpildei. Pretējā gadījumā atbildētāja ir uzņēmusies atbildību par to radītajām sekām neatkarīgi no atbildētājas vainas šo apstākļu sakarā. Šādu Līgumā pielīgtu pienākumu atbildētāja nav izmantojusi, bet pirmā informācija par traucējumiem darba frontei parādījās tikai 2019.gada aprīlī, t.i., 7 mēnešus pēc sākotnēji pielīgtā darba izpildes termiņa beigām, kad atbildētāja izteikusi prasītājai iebildumus par to, ka prasītāja nav nodrošinājusi atbildētāju laikā no 2018.gada 19.aprīļa līdz 2018.gada 30.septembrim ar darba fronti.

Pirmās instances tiesa pamatoti spriedumā ir norādījusi, ka no atbildētājas nav saņemts neviens rakstisks vai mutisks paziņojums par darba frontes nenodrošināšanu no prasītājas puses atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punkta prasībām un tiesas kolēģija, pretēji pirmās instances tiesas viedoklim, uzskata šādu atbildētājas ar Līgumu uzliktu pienākuma neizpildi par būtisku Līguma nosacījumu pārkāpumu. Atbildētāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus, lai atbrīvotu atbildētāju no šajā punktā pielīgtās atbildības, jo atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 5.2.9.punktam atbildētāja apņēmusies pati sekot līdzi savu darbu izpildei un šķēršļiem, kas varētu traucēt darbu savlaicīgai izpildei.

Tiesas kolēģija piekrīt prasītājas norādītajam, ka neskatoties uz to, ka atbildētāja ir atzinusi prasītājas celto prasību daļā par neatstrādātā avansa izmaksu, pirmās instances tiesa spriedumā ir norādījusi, ka prasība par avansa daļas piedziņu ir noraidāma, jo nedzēstā avansa daļa 17283,72 EUR apmērā ir ņemta vērā (ieskaitīta), nosakot no prasītājas piedzenamās summas apmēru.

Taču no pārsūdzētā sprieduma motīvu daļas tiesas kolēģija nekonstatē, ka tiesa, aprēķinot piedzenamo summu, ir ņēmusi vērā vai ieskaitījusi prasījumu par neatstrādāto avansa daļu 17283,72 EUR apmērā, kas tiesas kolēģijas ieskatā ir pretrunā ar Civilprocesa likuma 193.panta piektās daļas noteikumiem, kas nosaka, ka sprieduma motīvu daļā tiesa tostarp norāda tiesas secinājumus par prasības pamatotību vai nepamatotību, respektīvi, šajā gadījumā tiesa spriedumā nav norādījusi pamatojumu prasījuma par neatstrādātās avansa daļas piedziņas noraidīšanai.

Pie noskaidrotiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai ir pamats prasīt ar darbu izpildi nedzēsto avansa daļas 17283,72 EUR piedziņu un prasība šajā daļā ir apmierināma. Turklāt jāņem vērā apstāklis, ka 2019.gada 20.maija vēstulē atbildētāja ir atzinusi pienākumu atmaksāt neatstrādāto avansu prasītājai, apņemoties to 9718,26 EUR apmērā atmaksāt līdz 2019.gada 1.jūlijam, piedāvājot arī vienoties par Līguma izbeigšanu, kas neapšaubāmi liecina par to, ka atbildētāja apzinājās, ka tai nav tiesību saņemt samaksu par nepaveiktu darbu un, ka Līguma darbība un tajā pielīgto darbu izpilde izbeigta sakarā ar atbildētājas atteikumu pabeigt Līgumā pielīgtos darbus.

Tā kā atbildētāja atteicās pabeigt Līgumā pielīgtos darbus, tad prasītāja pamatoti izbeidza Līgumu saskaņā ar tā Vispārīgo noteikumu 12.2.1.punktu, kas, savukārt, ir pamats Vispārīgo noteikumu 8.8.punktā minētā līgumsoda piemērošanai.

Atbilstoši Līguma Vispārīgo noteikumu 8.8.punktam, ja apakšuzņēmējs neizpilda vai nepienācīgi pilda Līgumā noteiktās saistības kā rezultātā Līgums tiek izbeigts pirms termiņa, apakšuzņēmējs ne tikai atmaksā ar darbu izpildi nesegto avansu, bet arī maksā vienreizēju līgumsodu 5% apmērā no

līgumcenas. Ņemot vērā, ka atbilstoši Līguma Speciālo noteikumu 5.punktam kopējā līgumcena ir 237687,85 EUR, tad līgumsods 5% apmērā atbilst 11884,39 EUR, kas ir piedzenams no atbildētājas prasītājas labā.

Tiesa spriedumā norādījusi, ka prasītāja nav apstrīdējusi atbildētājas veikto aprēķinu 57078,67 EUR apmērā, kurā uzskaitīti zaudējumi, kas atbildētājas ieskatā radušies atbildētājai piederošās tehnikas dīkstāves rezultātā. Šajā sakarā, kā to pamatoti norāda prasītāja savā apelācijas sūdzībā, tad atbildētāja nav cēlusi pretprasību par atbildētājai radušos zaudējumu atlīdzību, bet gan saskaņā ar Civillikuma 2225.pantu, lūdzot piedzīt atlikušo līgumcenu. Pirmās instances tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 192.panta prasības, ka tiesa, taisot spriedumu par prasībā, šajā gadījumā pretprasībā, noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedz prasījuma robežas. Turklāt tiesai būtu jāvērtē arī zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi, kas šajā gadījumā nav darīts.

Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija uzskata, ka prasītāja SIA /Nosaukums / ir pierādījusi atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta noteikumiem savu prasību un tā ir apmierināma pilnīgi - no SIA /Nosaukums A/ par labu SIA /Nosaukums / piedzenama ar darbu izpildi nedzēstā avansa daļa 17283,72 EUR un līgumsods 11884,39 EUR, kopā 29168,11 EUR.

Savukārt atbildētāja SIA /Nosaukums A/ tiesas kolēģijas ieskatā savu prasību nav pierādījusi un tā ir pilnīgi noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītājai lietā radušies tiesas izdevumi 4558,36 EUR apmērā (valsts nodeva par sākotnējās prasības iesniegšanu tiesai - 1211,39 EUR, par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesai - 3338,77 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,20 EUR).

Tāpat prasītājai ir radušies izdevumi par advokāta palīdzību 1936 EIR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 EUR līdz 57000 EUR, to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 EUR.

Tādējādi no atbildētājas prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 4558,36 EUR un ar lietas vešanu saistītie izdevumi izdevumi 1936 EUR, kopā 6494,36 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, Civillikuma 1765.pantam un Senāta Civillietu departamenta senatoru 2021.gada 15.decembra kopsapulces lēmumā noteiktajam, tiesa noteikusi atbildētājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no visas piedzītās summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta noteikumiem, atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434.pantu Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

pilnīgi apmierināt SIA /Nosaukums / prasību.

Piedzīt no /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu SIA /Nosaukums /, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, ar darbu izpildi nedzēsto avansa daļu 17283,72 EUR, līgumsodu 11884,39 EUR un tiesāšanās izdevumus 6494,36 EUR, kopā 35662,47 EUR, samaksu veicot /pers. H/ AS kontā/numurs/, SWIFT kods: /kods/

Pilnīgi noraidīt SIA /Nosaukums A/ pretprasību.

Noteikt SIA /Nosaukums / tiesības līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt no SIA /Nosaukums A/ likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās summas 35662,47 EUR.

Noteikt SIA /Nosaukums A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senātā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā minētajos gadījumos 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2023.gada 12.janvāra, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesnesis referents D.Lazdiņš

Tiesnese Z.Cera

Tiesnesis A.Bukavs